

Načrti za združitev francoskega in angleškega imperija v eno velesilo

Presenetljive napovedi o bodočem sodelovanju med Anglijo in Francijo

London, 5. apr. o. Havas poroča: V zavestnem tisku so bili zdaj objavljeni prvi podatki o tem, da se pripravljata Anglija in Francija na to, da bi se njuni svetovni državi za trajno združili, tako da bi tvorili eno samo politično, vojaško in gospodarsko silo ne samo med sedanjo vojno, marveč tudi po njej, ko bo treba na novo organizirati mir ter urediti svet po novih pravičnejših načelih.

Načrte za izvedbo te zveze, kakršne zgo-

dovina človeštva ne pozna, izdeluje poseben odbor francoskih in angleških strokovnjakov. Moč te nove zveze bi bila atka, da bi oplašila slehernega, še tako močnega napadca. Obseg te zveze in sodelovanja med obema svetovnimi državama je dosti širši, kakor pa splošno sodijo ali ugibajo.

V poučenih angleških ter francoskih krogih zatrjujejo, da bodo prvi, splošni načrti tega strokovnjakega odbora v kratkem predloženi zavezniškemu vrhovnemu vojnemu svetu, nemara že na prihodnji seji. Po teh zatrdilih že proučujeta prve načrte posebna ministrska odbora angleške in francoske vlade. Na podlagi njunega poročila bo o teh načrtih ter o vojni svet.

Načrt za tako zvezo je v vseh francoskih in angleških krogih naletel na navdušen sprejem, saj bi bila edino taka sila mogla pred zunanjimi napadi hkratu pa bi tvo-

čila jedro nove evropske federacije v gospodarskem in političnem oziru.

O podrobnostih teh načrtov za združitev obeh imperijev poročajo na primer, da vsebujejo tudi določilo o skupnem francosko-angleškem parlamentu, ki bi odločal o vseh važnih življenjskih vprašanjih, političnih, gospodarskih in vojaških, te nove tvorbe.

Angleški finančni minister John Simon je včeraj izjavil, da je Anglija sklenila odposlati svoje trgovinske odposlance v Turčijo, Romunijo, Bolgarijo, Grčijo, Jugoslavijo in Madžarsko. Anglija hoče za vsako ceno pridobiti balkanske države za večji izvoz njihovega blaga za Anglijo. S tem hoče preprečiti izvoz raznih surovin iz Balkana v Nemčijo, ker ga drugače ne more zaustaviti.

Nemška vlada izdeluje načrt za ureditev rezerv premo- in goriva v vseh nemških domovih.

Nemški pritisk na Japonsko za dejansko pomoč v sedanji vojni

Dva nemška posebna odposlanca si prizadevata pridobiti Japonce, da bi preprečili izvajanje zavezniške blokade na Daljnem vzhodu

Tokio, 5. aprila. o. V japonsko prestolnico je dopotoval dr. Helfferich, poseben odposlanec nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Njegova naloga je, da bo z vsemi sredstvi skušal pridobiti Japonce, da bi dejansko podprla Nemčijo v sedanji vojni, podobno, kakor to dela Sovjetska Rusija. Nemčiji gre za to, da bi Japonska preprečila izvajanje angleške blokade na Daljnem vzhodu ter bodo skušali Nemci neobhodno potrebne polonijalne surovine za svojo industrijo dobivati skozi sovjetska pristanišča ob Tihem morju ter po sibirski železnici. Nemčija sam nikakor ne more ukreniti ničesar, da bi onemogočila tako blokado, ker ji more pomagati samo Japonska s svojim številnim brodom. Najmanj kar bi rada Nemčija dosegla, pa bi bila dobrohotna nevtralnost Japonske do nje.

Drugi nemški odposlanec, ki ima enako nalogo kot Ribbentropov pooblaščenec, je vojvoda Koburški, predsednik nemškega Rdečega križa, ki se vrača s propagandne poti po Združenih državah čez Japonsko in Sibirijo domov. Vojvoda Koburški se je ustavil v Tokiu že na poti v Ameriko. Japonska vlada je šele po hudem pritisku Nemčije privolila v to, da se bo vojvoda še enkrat ustavil v japonski prestolnici ter skušal po Hitlerjevemu nalogu izvesti od Japoncev, da se odločijo za Nemčijo ali za zavezništvo.

Če bi Japonska nemškim željam ne ustregla, groze Nemci, da bodo popolnoma spremeniili svojo dosedajšnjo politiko na Daljnem vzhodu, zlasti glede Kitajske, kjer so doslej skozi podpirali Japonce.

Po drugi strani pa bosta glede Japoncev tudi Anglija in Francija storili svoje. Ugotovili sta, da so Japonci na tihem precej pomagali Nemčiji, zlasti s tem, da so kupovali razne surovine, posebno kavčuk, v holandski Indiji ter jih potem čez Sibirijo pošiljali v Nemčijo. Zaradi tega sta v okviru načrta o poostitvi blokade proti Nemčiji sklenili zavezniški velesilo, da bosta začeli blokado izvajati tudi v vodah Daljnega vzhoda.

Zdi se, da so doslej spodleteli vsi nemški poskusi za pridobitev Japoncev, da bi aktivneje pod-

pirali nemške načrte. Japonska ne pomeni za angleško in francosko posest na Daljnem vzhodu nobene nevarnosti, ker je po eni strani vsa zaposlena z vojno na Kitajskem, po drugi strani pa jo gospodarsko drže v šahu Združene države, saj je japonsko gospodarsko življenje popolnoma odvisno od milosti Amerike. Nobenega dvoma ni, da bo stražo nad Japonci namesto Angležev in Francozov, ki imajo dovolj poela drugje, še naprej držala Amerika.

»Völkischer Beobachter« pa poroča, da je bil voditelj nekega obrtniškega podjetja, v katerem je bilo zaposlenih 30 poljskih ujetnikov, obsojen na šest mesecev ječe, ker je enemu izmed ujetnikov izročil pismo, katero mu je poslala žena. List pri tej priliki opozarja, da so poljski ujetniki in poljski delavci pripadniki premaganega naroda in je ne le sramotno, marveč tudi kaznjivo, če bi občevali s temi Poljaki kot z enakovrednimi ljudmi.

Odpor proti novi francoski vladi

Pariz, 5. aprila. m. Parlamentarni krogi pravijo, da je poslanski klub radikalno-socialistične stranke sklenil opozoriti predsednika vlade Reynauda, naj odstopi, če si ne more zagotoviti močnejše večine, kakor pa je en sam glas. Vlada mora po mnenju radikalno-socialističnega poslanskega kluba razpolagati v današnjih časih z vidno večino. Imeti mora močnejšo zaslombo v parlamentu. Če tega ne more dobiti, pa naj gre. Pravijo pa, da se imenovane seje poslanskega kluba ni udeležil predsednik radikalno-socialistične stranke, bivši predsednik vlade in sedanji vojni minister Edouard Daladier.

Italijanska šolska ladja v Dubrovniku

Dubrovnik, 5. apr. o. Včeraj je sem dospela šolska ladja italijanske mornarice »Amerigo Vespucci«. Na ladji je 200 gojencev italijanske pomorske akademije, ki bodo ostali v Dubrovniku štiri dni ter si ogledali mesto in razne dubrovniške pomorske ustanove. Dubrovniški župan je po veljniku ladje in gojencem snoči priredil večerjo.

Dr. Maček v naših orožarnah

Belgrad, 5. aprila. m. Včeraj sta se predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik vlade dr. Vladko Maček mudila v Kragujevcu in si ogledala vse prostore vojaškega arzenala. Cvetkovič in dr. Maček je sprejel v Kragujevcu minister za vojsko in mornarico general Milan Nedić, ki jima je nato priredil tudi kosilo. Po kosilu sta Cvetković in dr. Maček v spremstvu drugih ministrov, ki so medtem prišli iz Belgrada, odšla z ministrom za vojsko in mornarico generalom Milanom Nedićem v okolico Kragujevca, kjer jim je vodstvo arzenala pokazalo najnovejše modele orožja, katero se izdeluje v Kragujevcu. Ob tej priliki je dr. Maček izjavil dopisniku »Vremena«, da je obiskal vojaški arzenal in da je videl, da je bil denar, do katerega je ljudstvo s težko muko prišlo, koristno porabljen. Zvečer so se Cvetković, dr. Maček in ostali ministri vrnili v Belgrad, nakar je zvečer dr. Maček odpotoval v Zagreb.

Vesti 5. aprila

Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj imel v Londonu govor, v katerem je dejal, da so bili Nemci ob začetku vojne dosti bolj pripravljeni kakor Anglija in Francija, da pa jih niso napadli in s tem zamudili odločilno priliko. Nemci bodo neusmiljeno in brezobzirno napadli samo tedaj, kadar se ne bodo bali, da bi jim bil napad z obrestmi vrujen. Za zdaj napadajo nevtiralce, toda navdušenje za Anglijo in Francijo v nevtralnih državah vedno bolj rase, saj pomeni zmaga Anglije svobodo zanje, angleški poraz pa bi tudi njim prinesel suženjstvo.

Splošna sodba o spremembah v angleški vladi je, da se bo zdaj začela vojna politika močne roke in da bo to politiko vodil ne več Chamberlain, temveč Churchill.

Predsednik italijanske vlade Mussolini je včeraj sprejel vrhovnega poveljnika italijanske vojske maršala Badoglio in imel z njim dolg posvet o raznih vprašanjih, ki se nanašajo na vojaško pripravljenost Italije.

Veliki angleški parnik »Mauretania«, ki je pred kratkim odplul iz Newyorka, bo te dni dospel v pristanišče Honolulu na Havajskih otokih, da se bo tam založil z gorivom. Zdi se, da plove parnik v Avstralijo in da bo v bodoče opravljal promet tam.

Poostitve blokade proti Nemčiji na škodo nevtralcov kaže, da zavezniški ne morejo gospodarske vojne smatrati za odločilno orožje, ker bi se sicer ne zatekli h korakom, ki utegejajo primesti nove zapletljivosti. Zato bi bilo najpametneje, da se začno pogajati za mir kakor to zahtevajo celo nekateri njihovi politiki sami. Taka je sodba italijanskega časopisa, ki se boji, da ne bi novi angleški in francoski ukrepi škodili tudi italijanskemu gospodarstvu.

Snočje francosko vojno poročilo pravi, da so ob Mozeli bili krajevni spopadi med topništvom in pehoto. Živo je bilo tudi na bojišču ob Renu.

Francosko trgovinsko ministrstvo je izdalo sklep, da bodo s prihodnjim mesecem začeli izdajati nakaznice za premož, s čimer hočejo omejiti porabo.

Francoska in angleška vlada sta podpisali sporazum o enotni in skupni prodaji kakaoa in nekaterih drugih pridelkov iz njunih čezmorskih posestev. Ukrep je v zvezi z poostitvijo blokade proti tistim nevtralnim državam, ki ne bi hotele izpolnjevati določil o gospodarski vojni proti Nemčiji.

V Rimu so snoči prvič kazali nemški propagandni film o vojni na Poljskem, »Ognjeni krst«. Prve predstave se je udeležil zunanji minister grof Ciano s številnimi vojaškimi in strankarskimi osebnostmi. Film, ki kaže, kako so se Nemci vojevali proti Poljakom,

Ameriško potniško letalo Yankee Clipper je progo iz Newyorka v Lizbono in nazaj preletelo v 43 urah ter s tem za pet ur prekosilo rekord ameriškega letalca Dixia.

Naloga Kanade je potegniti Združene države v vojno na strani Anglije in Francije, v tem smislu je govoril glavni državni pravdnik v kanadskem Torontu. Njegova odkritosrčna izjava je vzbudila v Združenih državah razburjene odmeve med tistimi, ki se zavzemajo za strogo in trajno nevtralnost Amerike.

Novi angleški minister za prehrano lord Woolton je napovedal odločen boj razmetavanju in slabemu gospodarjenju z živili. Samo s tistim, kar angleško ljudstvo živeža zavre ali po nepotrebnem preveč porabi, bi Anglija letno prihranila več milijard na uvozu iz tujine.

Italijanski minister za ljudsko kulturo je odstavil celo vrsto dosedanjih glavnih uradnikov pri raznih fašistovskih listih ter imenoval nove, same stare fašistovske bojovnike. Tudi te spremembe je treba prišteti v splošno čiščenje, ki se je v italijanski fašistovski stranki začelo po nastopu novega glavnega tajnika Mutija.

Svedski listi vedo poročati, da zahteva sovjetska vlada od Finske poleg vsega drugega obljubo, da ne bo sklepala nobenih obrambnih zvez, da ne bo udrila nove meje proti Rusiji in da bo onemogočila vsako resnično pisanje o položaju v Rusiji.

Poljska vlada v Franciji je objavila nemški načrt za vojno gospodarstvo na Poljskem. Po tem načrtu bodo šli vsi poljski pridelki za nemško vojsko, edino, če bo kaj odveč, se bodo lahko preživljali Poljaki. Gozdove bodo na Poljskem sekali vse povprek, milijon Poljakov in Poljakinj bo prišlo poslanih na delo v Nemčijo, vse industrijske surovine bo smela uporabljati samo nemška industrija.

Finska je v miru s Sovjeti izgubila poleg drugega tudi okoli 1000 km železniških prog, zaradi česar bo treba vse finske železnice drugače organizirati.

Angleška vlada je objavila uradno poročilo o lanskem potopitvi podmornice »Thetis«, pri čemer je izgubilo življenje 99 ljudi. Poročilo ugotavlja, da je do nesreče prišlo zaradi nemarnosti, ker ni posadka izpolnila vseh najpotrebnejših varnostnih določil. Ko je podmornica šla pod vodo, niso zaprli cevi za metanje torpedov in je voda skozi njo udrla v podmornico.

V odgovor na trditve nemške »Bele knjige«, da je Amerika pripravljala vojno v Evropi, priobčuje uradni list ameriške vlade odstavek iz knjige kanclerja Hitlerja »Moj boj«, »Amerika...

Svedska policija je prišla komunističnega voditelja Nystroma, ki je med finko vojno oddajal po radiu poročila o položaju na Finskem, na Švedskem in na Norveškem. Nystromu so dokazali, da je bil hkratu v službi Sovjetov in Nemčije.

Z romunsko-ruske meje prihajajo poročila, da so Sovjeti začeli z vso naglico utrjevati mejo proti Nemčiji.

Večina francoskih letalskih tovarn ima zdaj urejene delavnice pod zemljo, tako, da je francoska letalska industrija zavarovana pred slehernim napadom.

Vprašanje novih mej v Evropi po končani vojni je še vedno predmet pisanja v italijanskem in nemškem tisku.

Nemci so vpoklicali v vojaško službo letnika 1904 in 1905.

Kdo je odbil Italijo od Francije

V pariškem dnevniku »La Liberté« je izšel sredi preteklega meseca zanimiv članek enega najuglednejših francoskih diplomatskih častnikov, Bertranda de Jouvenela, ki je bil do začetka sedanje vojne dopisnik raznih pariških dnevnikov in tednikov za srednjo Evropo. V časih, ko se je začela avstrijska drama, je Jouvenela dostikrat zanesla poklicna pot v Rim. Jouvenel je dober prijatelj italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki mu je večkrat zaupal, kako važno politično naročilo.

V omenjenem članku Jouvenel poroča dobesedno, kaj mu je 1. junija 1936 izjavil Mussolini z naročilom, naj to izjavo sporoči tedanjemu ministrskemu predsedniku in voditelju francoske ljudske fronte, Blumu. Danes je jasno, da je bil Blum s svojo nerazumljivo, Nemčiji na tihem prijazno, proti Italiji pa odkrito sovražno politiko tisti, ki je pripomogel, da se je Italija ločila od Francije in sklenila zvezo z Nemčijo, kar je rodilo in bo še rodilo nedogledne posledice za Evropo. Kričeč dokaz za Blumovo krivdo je tudi ta Mussolinijeva izjava.

Mussolini je Jouvenelu tedaj dejal, da se želi s Francijo pogajati za politično sodelovanje brez ozira na to, kakšen je francoski notranji red in kakšna je francoska vlada. Dejaj je takole:

»Zahtevam, naj Francija prizna naše cesarstvo v Abesiniji. Francija prva! Jaz sem bil tisti, ki sem spravil Italijo v svetovno vojno na strani Francije. Ljubim vašo državo.

Obljubljam nekaj stvarnega. Zaradi nemarnosti in slabosti se Francozi pustili, da je Nemčija spet zasedla Porenje. Nemci ga bodo utrdili. Vi ne boste več mogli posredovati v srednji Evropi. S sodelovanjem, ki ga obljubljam Franciji, vam dajem edino sredstvo, ki ga boste odšli imeli za poseg v srednjo Evropo. Čez Piemont boste s pomočjo italijanske vojske lahko šli braniti Češkoslovaško. In to je edina možnost za njeno obrambo.

Z vami bom branil Češkoslovaško jaz. Z mano boste vi branili Avstrijo. Ni drugega sredstva, da ustavite osvajanje srednje Evrope po Nemci. Povejte to Blumu. Podpisal bom pogodbo jutri, če hoče.

Jouvenel dostavlja, da je bil o vsebini tega sporočila Blum obveščen, pa da njega ni hotel niti sprejeti, da bi mu notranje poročal, kako in kaj...

Topovski boj novega angleškega letala s šestimi nemškimi bombniki

V tem boju je bilo prvič uspešno preizkušeno novo orožje angleških letal

London, 4. aprila. Reuter: O srečanju velikega bombnika vrste »Sunderland« s šestimi nemškimi bombniki vrste »Junkers 88«, poročajo naslednje podrobnosti: Novi britanski veliki bombnik je imel prvo priliko, da je stopil v borbo. Po pripovedovanju pilota je bil boj kakih tisoč čevljev nad morjem. Srečal se je samo z enim nemškim letalom, ki se je umaknilo. Uro kasneje je Sunderland dobil poročilo, da so 4 Junkersi poskušali bombardirati britanski konvoj v neposredni bližini, vendar pa so letala pobegnila pred streli protiletalskega topništva z ladij. Ko je »Sunderland« izsledil 6 letal »Junkers 88«, je takoj začel boj. Tri minute boja so zadostovale, da sta bila

dva »Junkersa« onesposobljena. »Sunderland« je neprestano streljal s topom, ki je zadaj na letalu, dokler se »Junkersi« niso približali na 100 m. Tedaj je »Sunderland« začel streljati iz vseh štirih topov. »Junkersov« aparat, ki je bil na čelu nemške skupine, se je prekulnil v plamenih, drugi pa je takoj odnehal od boja, ker mu je topovski strel poškodoval motor. Ta aparat se je spustil na Norveškem. Nato je eden od Nemcev poskušal vrči bombe na »Sunderland«, toda vse štiri bombe so padle v morje, nakar se je tudi ta »Junkers« umaknil iz topovskega ognja »Sunderlanda«. Britanski »Sunderland« se je vrnil na svoje oporišče. Poškodbe dveh pilotov so lahke.

Začetek brezobzirnega boja proti komunizmu v Franciji

Izdan bo zakon, ki določa smrtno kazen za komunistično propagando. Obsodba 44 bivših komunističnih poslancev

Pariz, 5. aprila. (Havas.) V kratkem pričakujejo objavo zakona, ki določa smrtno kazen za osebe, ki bi širile ali prikrižale komunistični ali hitlerjanski propagandni material. Zakon bo pooblastil policijska in sodna oblast, da izvedejo pri osumljenih osebah hišno preiskavo tudi ponoči. Koncentracijsko taborišče za komuniste v bližini Pariza bo premeščeno v severno Afriko. Policijska služba bo ojačena, da bi čimbolj onemogočili komunistično in hitlerjansko propagando, ki danes v Franciji sodelujeta.

Vojaško sodišče v Parizu je obsodilo 44 biv-

ših komunističnih poslancev, ki so bili obtoženi veleizdaje. Devet glavnih komunističnih voditeljev, ki so pobegnili v Švico in Nemčijo, je obsojenih na pet let težke ječe, 5000 frankov globe in na izgubo državljanstvih in političnih pravic. Med temi pobeglimi sta glavni tajnik komunistične stranke Thorez ter bivši podpredsednik poslanske zbornice Duclos, ki je bil že obsojen zaradi vojnega zločina. Na enako kazen je obsojenih 26 poslancev, ki jih je policija prišla, pri 9 pa so upoštevali olajševalne okoliščine ter jim naložili samo po 4 leta ječe in po 4000 frankov kazni.

Strahote poplav v Vojvodini in v okolici Beograda

Pri Novem Sadu porušenih nad 700 hiš

Belgrad, 5. aprila. m. Tako v Beogradu kakor v Vojvodini vse reke še vedno naraščajo in poplavlja vedno večje površine orne in obdelane zemlje. Tako je Donava včeraj razrušila zaščitni nasip pri Bezzanu. V Novem Sadu je noč in dan na delu vojaštvo, orožništvo, mestno delavstvo in civilno prebivalstvo, ki skuša ojačevati nasipe, da bi preprečilo še večje poplave. V Adamovičevem selu pri Novem Sadu je voda do sedaj naredila grozno razdejavanje. Vas je popolnoma preplavljena in uničena. Kolikor so mogli do sedaj ugotoviti, je voda razdrila nad 700 hiš. Čez 10.000 ljudi je brez strehe. Zaradi mraza je mnogo otrok zbolelo na pljučnici. Novosadska bolnišnica je polna malih bolnikov. Včeraj je uprava bolnišnice sporočila, da so vsi bolniški prostori popolnoma natrpani in da ne more sprejemati več nobenih novih bolni-

kov. Zaradi tega bodo morale oblasti preskrbeti prevoz bolnikov tudi v druge bližnje bolnišnice.

Navzlic pričakovanju, da bodo reke danes začele upadati, pa se je pokazalo, da je bilo upanje pre zgodnje, kajti reke še vedno stalno naraščajo. Ves Banat je pod vodo. Škoda je ogromna ne samo na poljih, temveč tudi v naselbinah. V Banatu naraščata posebno naglo Tisa in reka Begej. Vsa reševalna dela nimajo nobenega uspeha.

Včeraj je bil ponovno v poplavljenih krajih gradbeni minister dr. Miha Krek in izdal potrebne ukrepe za reševalna dela. Popoldne je bil minister dr. Miha Krek v Novem Sadu, kjer je skupaj z banom dunavske banovine Radivojevičem razpravljal o nadaljnjih ukrepih za zaščito in pomoč nesrečnemu vojvodinskemu prebivalstvu.

Ljubljana od včeraj do danes

Skraja včeraj ni kazalo, da bi se čez dan utegnili napraviti neurje, pravo, pristno neurje, kakor ga poznamo sicer iz poletnih časov. Zjutraj je narahlo rosilo, pozneje je nekoliko deževalo, pa bolj skoraj za strah kakor zares, okrog poldne pa se je dan poskušal celo nekoliko nasmehati. Kar na lepo je že kazalo, vendar se znaki dobrega vremena niso prida obnesli. Okrog tretje popoldanske ure se je namreč na severnem nebu napravila črna tema, ki ni obetala prav nič dobrega. Hkratu pa je postalo tudi pošteno gorko, nekakšen mlačen jug se je poskušal uveljaviti. Bližnji naliv je napovedalo močno grmenje, ki se v zgodnjem spomladanskem času sliši močno ne navadno. Ljudje, ki se spoznajo na vremenske napovedi, pravijo, da spomladansko grmenje redno napoveduje sneg. Pa ga v resnici tudi skoraj zmerom prinese. Še celo včeraj, ko je bilo toliko gorko, da se snega sploh ni bilo nadejati, se je sredi med dež zamešalo nekaj snežink. Nekoliko pred tretjo uro se je vilo in lilo je nekaj časa prav pošteno, tako da so ljudje, ki zjutraj v dobri veri, da oblačno nebo ne bo prineslo dežja, ampak da bo ves dan ostalo mirno, že se ne bo celo zjasnilo, niso bili v seboj v službo dežnika, godrnjali in se hudovali nad muhastim vremenom in nad lastno nepredvidnostjo. Skoraj do četrte popoldanske ure so se morali držati pod oboki hišnih vhodov, pod napušči in po večah. Šele okrog štirih je dež začeljen ponehavati. Na severu so se v rožnatem sijaju meglenih pomic prikazale Kamniške gore, tam se je nebo brisalo, postajalo je svetlejšo, in že so se nad svinčeno belo, tenko plastjo izcejenih oblakov zarezale blede jasnice, ki so postajale vse večje in vse različnejše. Odtam se je vedrilo, sivi oblaki so morali zmerom dalje proti jugu, s severa se je vedno močnejše širil jasni pas, ki je s pomočjo odločnega vetra potiskal oblačno pregrado proti Krimu. V poznih popoldanskih urah se je zjasnilo že prav do izanskih hribov in na zahod tja do Polhograjskih Dolomitov. Le tik nad zahodnim obzorjem so še ostale posamezne, razpotejene, od večerne zarje pordečene meglene riže, ki so se naglo tanjšale in kroile. In nad hribovjem, ki z juga gleda na Ljubljano, so se še obehale svetlobe oblačne kučme, zadnji ostanki zgodnjega spomladanskega neurja. Dež je ozražje napolnil z nekakšno prijetno svežostjo in radostjo. Močno je zadisalo po prekopeni zemlji, tisti prijetni duh po namočenih prsti se je širil na vse strani in obdelanih vrtnih gred. Večer je nastopil z redkimi zvezdami, jasen in prijeten je bil. Ko pa se je znočilo, so se potihem in skrivaj, kakor bi se bile šele z mrakom in z rastočo temoto opogumile, z zemlje začele dvigati mokrotne meglice, ki so se prej — kakor po vsakem dežju — razvešale po grmovju, po redkih gozdovih, nad jarki in v večjih vodami. Naskrivnem so se prihitile do nebeškega svoda, se srečale, sklenile in razpotegnile, in kmalu je le tu pa tam še pogledala skozi motne širne kakšna blede, omagajoča zvezda. Ponoči je celo tu pa tam nekoliko porosilo. Spet je postalo gorkeje, za prihodnji dan se je napovedovalo novo deževno vreme. Davi je iz noči prisvetilo mlečnasto, oblačno nebo, ki za dan napoveduje nov dež. Zdi se, da smo sedaj v resnici zajadrali v pravo aprilsko vreme, ki nas bo zdaj nemara še do kraja meseca ali pa še dalj, tja v maj in junij, obiskavalo z nevihtami, z menjajočimi se nalivi in jasnim nebom, z drvečimi oblaki in s prijetno gorkim soncem, ki se bo moralo po kratkih, prijetnih trenutkih umikati novim sencam in novim naletom pustih oblakov.

Neverjetne množine rib

so danes prispale na ribje stojnice tam na Pogačarjevem trgu. Toliko rib kakor jih je bilo danes, še lep čas ni prispelo. Rekord so odnesle sardelice, ki jih je bilo okrog 500 kg in so zaradi tolikšne množine močno padle v ceni. Zadnji petek je veljal kilogram 14 dinarjev, danes pa so jih prodajali po 8 din kilogram. Ljudje, ki imajo radi na postni mizi v petek ribe, so trumoma pridili od vseh strani, neverjetno, kako hitro se v našem mestu razvedo take reči. Kar v hipu je zmanjkalo zaloge. Kdo tudi ne bi posegel po ugodni priliki, če se ponudi! V denar pa so šle danes kaj dobro tudi druge ribe, tako da so prodajalci z dnem lahko kar po pravici zadovoljni. Toliko zanimanja za ribe že dolgo časa ni bilo. Zdi se, da se tudi naši meščani, ki so bili vsesok večji prijatelji »kopnega« mesa, začnajo pomalemu navduševati

tudi za »morsko«. Nekdo, ki se je dolgo upiral, pokusi, o svoji pokušnji pove drugim, ki posnemajo njegov vzgled in že se začnjo zanimanje širiti.

Dan nerodnih in nesrečnih padcev

V ljubljanski bolnišnici so včeraj sprejemali večinoma ponesrečence, ki so postali žrtve nerodnih in nesrečnih padcev. V tem pogledu je potekel včerajšnji dan res v znamenju nesrečnih padcev. V bolnišnici so se včeraj znašli naslednji ponesrečenci:

Trgovca in posestnika Voršič Loize iz Sentjurja se je peljal s kolesom, padel ter si zlomil desno nogo;

hči delavca iz Hrastja, Marta Porenta, je padla ter si zlomila desno roko;

delavec pri podjetju inž. Dukiča, Vinko Kacin, je padel s kolesa ter se potolkel po glavi;

s kolesa je padel tudi Šime Pelaič, poštni uslužbenec, ki si je pri padcu zlomil desno nogo;

v bolnišnico so dalje pripeljali še tovarniško delavko pri Hribarju, Antanijo Bolto, ki jo je bil na Šmartinski cesti podrl avtomobil;

po zdravniško pomoč se je moral v ljubljansko bolnišnico zateči tudi posestnikov sin iz Iške vasi, Intihar Anton, ki je rezal slamo, pa mu je slamorenica hudo pomečkala prste na levi roki.

V nedeljo s smučmi na Zelenico. Prijave »Putnik«.

Razne zgodbe iz policijske kronike

Ljubljana, 5. aprila.

Policijski anali, zbrani ta teden, zaznamujejo prav čedne zgodbe, vesele in žalostne. Tudi orožniške postaje javljajo mnogo zadev, ki pripovedujejo, kako so bili ljudje opeharjeni.

Prva zgodba o sleparskem ženu. Dolfe Nežmah je 26letni fant, čedne postave. Doma je iz Dobovca, občina Rogatec. Po poklicu je mesarski pomočnik. Pošteno delo je sovražil, izogibal se je dela in raje pohajkoval. Ze dalj časa je bil brez posla in nestalnega bivališča. Varnostne oblasti ga že dalj časa iščejo. Ima mnogo grehov na vesti. Leta 1936. se je seznanil z dobroščno Amalijo tam v Konjicah. Dobrikel se ji je in dekle je bilo vanj hudo zaljubljeno. Govoril ji je, da bo kmalu samostojen mojster, da bo odprl mesarijo, samo danes mu primanjkuje. Ima nekaj prihrankov, rabi pa še 4000 din. Dekle mu je izročilo 4000 din gotovine. Dolfe ji je svačeno obljubil, da jo kmalu poroči. Ko je prejel denar, jo je popihal neznanu kam.

Brezsrčna mati je odložila otroka. Okoli 20. marca se je pojavila na Pragerskem 30 let stara ženska, kmečko oblečena z ruto na glavi. Korakala je po cesti iz Pragerskega proti Zgor. Polskavi. V naročju je nosila otroka. V gošči za ribnikom pragerskega gradu je ta ženska odložila otroka, punčko staro 6 do 8 tednov. Punčka je bila odeta v toplo odejo. Pri otroku niso našli nobenih pismenih obvestil, od kod naj bi bil. Domnevajo, da se je mati pripeljala omenjeni dan z opoldanskim vlakom iz Maribora na Pragersko.

Izgnanci. Ajdnik Ivan, rojen 1904 v Essenu na Nemškem, pristojen v Loče pri Konjicah, je za dobo 3 let izgnan iz okoliša ljubljanske policije. — Brezposelná postrežnica Stefan Marija iz Hudega, občina Prečna, je iz Ljubljane izgnana za dobo 5 let.

Dr. Awender pred sodiščem

Novi Sad, 5. aprila. i. Državno tožilstvo v Novem Sadu je sestavilo obtožnico proti tamkajšnjemu zdravniku dr. Awenderju, ki je znan kot voditelj nemškega nacionalno socialističnega gibanja, ki nosi naslov »Erneuerung«. Dr. Awender je tudi predsednik najmočnejše nemške gospodarske organizacije »Agrarier«. Pred sodiščem se bo moral zagovarjati, ker je nudil neki ženski zdravniško pomoč in s svojim posegom menda povzročil, da je pacientka nato umrla.

Smrt vznemirja Craigley College

»Na vse te bedarije lahko odgovorim samo na en način, sir Willfrid,« je končno rekel MacPhey. »Dopustiti mi morate, da grem po svoje dokumente!«

Amerikančev glas je nenadoma zvenel zelo grozljivo. Preden se je mogel kdo znajti in vedeti kaj se dogaja, je MacPhey z nekaj koraki stekel skozi sobe, butnil Sofijo, ki mu je bila na poti, odprl vrata in prijateljsko prikimal policaju na straži. Stražnik ni niti pomislil, da ga mora ustaviti. MacPhey je izginil.

»Primi gal Drži ga, tepec!« To je vzkliknil sir Willfrid, ki se je prvi zavedel svojega položaja.

»Steci za njim! Ne daj pobegniti!« Ne da bi kaj razumel, je policaj stekel. Za njim so etekli tudi vsi, ki so bili v ravnateljstvu pisarni. Kmalu je na čelu preganjalcev tekel monsignor Lucas, škof iz Saltmarcha, — kajti dostojanstveni svečenik ni bil v svoji mladosti zaostajal prvaka Oxforda v teku. Za njim je tekel gospod Hiff po prestih. Za tema pa sta drveli druga ob drugi gospe Dodd in gospodina Santaiz, ali točneje miss Wilkenson. Sir Willfrid in inšpektor Souders se nista po-

sebnio hitro premikala. Za vsemi pa je tekla še Mira Bernard-Mose, ki je tudi hotela pomagati, da bi ujeli zločinca.

»Ali Vas je ranil?«

Harvey se je bil ustavil pri vratih in se nagnil k Sofiji. Naslonjena ob stebel, na katerem je stalo Homerjevo poprsje, se je deklica z roko držala za sence.

»Ne... Bolj me je prestrašil... Toda pohitite, treba ga je dohiteti in prijeti!«

V tem trenutku se je bogve od kod pojavil John Lucas ter stopil skozi sobo k oknu. Z nosom, pritisnjenim na šipo, je mali detektiv gledal, kako njegov bivši zaveznik teče preko teras in skače v avtomobil njegovega očeta.

»Skočil je v očetov avtomobil,« je rekel brez sledu razburjenja v glasu.

Držal se je tako, kakor da se mu to ne bi zdelo nič važno.

»O Bog!«

Sofija je skočila k oknu.

»David, ali mislite, da bo usel?«

Harvey se je zamejel.

»Verujte mi, da mi je to zdaj popolnoma vseeno!«

Poseđil jo je bil v svoje naročje.

»V Vas sem našel krasno zaveznico!«

»David, strašno sem bila neumna! Zanjahala sem napadnega konja in ga jahala skoraj do konca dirke! Saj niti ne veste... Jaz sem mu zaupala...«

Celo po današnjem kablogramu Se, ko je začel govoriti grde stvari o Vas in o meni, sem uvidela, da lažem!«

Objeta sta si profesor angleščine in deklica gledala v oči.

»Šele zdaj mi postaja jasno, David, da sem se ga od vsega začetka nekoliko bal...«

»Bali ste se ga? Jaz bi prej rekel, da Vam je ugajal! Priznam, da sem bil ljubosumen! Najbolj smešno pri vsej stvari pa je to, da mi je to ljubosumje pomagalo pri njegovem razkrinkanju. Če ne bi bil ljubosumen, bi se o MacPheyu nikdar ne razgovarjal s svojim očetom!«

Sofija je zardevla.

»Zdi se mi, da sem bila vanj zares nekoliko... toda zelo malo zaljubljena,« je rekla zamišljeno. »Pa tudi sam strah, ki sem ga čutila do njega, mu je dajal v mojih očeh neki ugled... Bil je drugačen od ostalih... Mislim, da je gospa Bernard-Mose tudi za Vas bila tako etrašna, čudna in privlačna, ko ste se vanjo zaljubili. Razumete me; mislila sem, da je velik detektiv... Toda velik detektiv etz bili v

tej stvari prav za prav Vi... David! Kako se Vam je to posrečilo?... Kako ste mogli najti vse, kar ste bili našli?«

Mladonci se je prijel za roko in začel govoriti nalhoko. skoraj kakor bi se opravičeval:

»Prav gotovo mi je nerodno priznati, toda... tisti roman, ki sem ga pisal... je bil detektivski roman. Kakor vidite, sem zares pisal in se nisem samo postavljaj, kakor ete mislili... ko ete me takrat odklonili! Zdaj pa: ali mi boste lahko oprostili, da sem se vedel in govoril kot clovek, ki je vzgojen v Oxfordu? Zato sem se posebno trudil v želji, da nihče ne bi odkril v meni Amerikanca!«

Popolnoma sta pozabila na navzočnost malega Lucasa, in Sofija je objela Harveya ter ga poljubila.

»Tako!« je zasepetala. »Zdaj pa pogledaj, kaj se zunaj dogaja!«

Stopila eta k oknu in pogledala. Videla sta sira Willfrida, inšpektorja in policaja, kako so lezli v svoj avtomobil in začeli preganjati škofov avtomobil, ki ee je že izgubil za ovinkom. Ostali preganjalci so obetali in z izbuljenimi očmi gledali, kako ee bo vse to končalo.

»Nikoli ga ne bomo ujeli!« je vzkliknila Sofija.

Ob 16., 19. in 21. uri Senzacionalni vefilm, o katerem govori navdušeno vsa Ljubljana! Ne zamudite zadnje prilike! KINO UNION, telefon 22-21

TARZAN in njegov sin
Najnovejša pustolovščina kralja džungle in njegovega malega sinka, čudežnega dečka »Boy-a«

Bata naj bi tudi v Mariboru gradil

Maribor, 4. aprila.

Mariborska podružnica Bate se je znašla v neprijetni zagati. Lastnik hiše, v kateri ima tvrdka sedaj krasne prodajalne prostore na promenadi Aleksandrove ceste, ji je te prostore odpovedal. Sredi poljea se bo morala podružnica Bate izseliti. V njene prostore pride konfekcijska trgovina tvrdke Mastek. Tako prometnih in lepih prostorov Bata ne bo kmalu dobil v Mariboru, kot jih ima sedaj. Tvrdka išče nove prostore, kar pa je težko, ker pridejo v poštev res le prometne ulice. Govorilo se je nekaj časa, da namerava Bata kupiti sedanjo kavarno Astorio. Kavarnske prostore da bi tvrdka preuredila v prodajalne, kavarno pa bi premestila v prvo nadstropje. Res so se že vršila tozadevna pogajanja, ki pa niso privedla do zaključka ter je Bata sedaj načrt z Astorio opustil. Sedaj se pogaja za prostore ali v Vetrinjski ulici, ali pa na Aleksandrovi cesti v smeri proti kolodvoru. V mariborski javnosti se je s tem v zvezi sprožila želja, da bi tvrdka Bata tudi v Mariboru sezidala moderno trgovsko poslopje, kakor jih je sezidala veliko že v drugih mestih in pravkar sedaj dovršujejo reprezentativno palačo v Ljubljani. Pri tem opozarjajo, da ima med vsemi Batinimi podružnicami v Sloveniji prav mariborska največji promet ter v tem pogledu precej nadkriljuje Ljubljano. Ze zaradi tega bi imel tudi Maribor nekakšno »pravico« do lastne trgovske stavbe Bate. Poleg tega je v Mariboru na najpomembnejših ulicah še vedno dovolj stavbišč, ki bi se dala lepo zazidati, ter bi bila takšna stavba tudi jako donosna.

Kako se tihotapi saharin

Maribor, 5. aprila.

Zadnje čase se opaža, da prihaja v našo državo kljub strogi obmejni kontroli spet veliko saharina. To se vidi predvsem v notranjosti države, kjer se množijo število razpečevalcev tega sladkega praška. Takoj so naše finančne oblasti zasumile, da se spravlja saharin k nam na nemških tovornih vlakih, ki prihajajo zadnje čase v vedno večjem številu v našo državo. Predvsem so to tovorni vlaki, s katerimi se prevažajo čez naše ozemlje premog v Italijo. Za poskušnjo so zato danes zjutraj ustavili nemški tovorni vlak na postaji v St. Ilju. Obkolili so ga finančni organi in orožniki ter se je začela preiskava. Še preden pa se je obkolitev izredno dolgega vlaka izvršila, je poskakalo z vagonov več oseb, ki so se podale v beg ter izginile. Preiskava je potem pokazala, da so imeli tihotapci na tovornem vlaku 50 kg saharina. Tega bi bili na vožnji proti košakemu predoru pri Mariboru, kjer vozi vlak zaradi strmine zelo počasi, pometali z vlaka ter sami poskakali z njega in tako bi prišli potem saharin v tihotapska skladišča v Mariboru ter od tu naprej po spravnih poteh v notranjost države. Saharin so zaplenili. Gotovo so bili tihotapci v zvezi z nemškimi železničarji, ki spremljajo tovrne vlake, ker se brez njihove vednosti nihče ne bi mogel skriti v tovornih vagonih. Potrebno bi bilo, da bi nemška železniška uprava prevažanje tihotapcev s tovornimi vlaki energično preprečila.

Merodajni nič ne vedo o občinskih volitvah

Včeraj je zagrebški »Juturnji list« prinesel vest, da govore v belgrajskih političnih krogih o občinskih volitvah, ki naj bi bile jeseni. Še prej bi vlada, po navedbah lista, pripravila novo uredbo, ki bi se v glavnih določilih strinjala z uredbo o volitvah narodnih poslancev. Danes pa isti list spet načena to vprašanje in pravi sledeče: »Glede razpisa občinskih volitev na merodajnih mestih teh vesti ne potrjujejo. Pač pa so časopisne vesti o razpisu volitev povsod sprejeli z odobravanjem. Splošno poudarjajo, da je občinske volitve treba izvesti. Gotovo je, da današnje občinske uprave v večini občin ne odgovarjajo več razpoloženju volilcev, prav gotovo pa tudi ne državnih politiki. Zato smatrajo, da bi tak sklep bil zdrav in koristen. Naravno pa je, da je treba pred razpisom občinskih volitev izdati tudi uredbo o občinskih volitvah, s katero bi se zajamčilo tajno glasovanje.

Laza Markovič in Boža Maksimovič v JRJ?

Današnji »Juturnji list« prinaša vest, ki jo je njegov belgrajski dopisnik izvedel iz vodilnih krogov JRJ, da sta pravosodni minister dr. Lazar Markovič in prosvetni minister dr. Božidar Maksimovič s svojima političnima skupinama sklenila prestopiti v JRJ. List dalje pravi, da je vstop obeh nekdanjih radiklov v Jugoslov. radikalno zajednico povzročil veliko zadovoljstvo med njunimi pristaši v Bosni, zlasti pa v Sarajevu.

Smola tatinskih specialistov

Maribor, 4. aprila.

Kakor v vsaki, imamo tudi v tatinskih stroki specialiste, ki se izvežbajo samo za določene vrste tatvin. Trgovci imajo največ straha pred tatovi, ki med nakupovanjem izmikajo razno blago. Te tatvine zahtevajo res veliko spretnost, posebno če hoče tat odnesti večji kos blaga, ki ima kaj vrednosti, tako da se mu tatvina izplača. Ti tatinski specialisti potujejo od mesta do mesta ter izvršujejo svoj posel v vsakem kraju le nekaj dni, ker jim postanejo potem tla prevroča. Dva takšna tata sta se pojavila v Mariboru, pa sta imela smolo. Dvakrat se jima je posrečilo izvršiti zelo donosne tatvine, pri tretjem poskusu pa so ju zasacili in prišli. To sta znani trgovinski specialist 34 letni Ignac Razinger z Jesenic in 19letni Stanko Novakovič iz Krškega. Razingerja v Mariboru že poznajo, ker so ga pred tremi leti prišli v neki trgovini ter je dobil potem zelo strogo kazen. Sedaj se je pojavil v družbi Novakoviča najprej v Bregarjevi klobučarni v Gosposki ulici. Oba sta tako dolgo izbirala klobuke, da sta nazadnje spretno skrila vsak pod svoj plašč klobuka znamke »Hüffel« ter sta povzročila trgovcu 500 din škodo. Nato sta se podala v Svinčevcevo manufakturno trgovino na Aleksandrovi cesti. Tu sta se zanimala za blago za moške srajce ter sta tako dolgo izbirala, dokler se je Razingerju posrečilo skriti pod plašč zavoj 38 m finega popelina v vrednosti 1600 din. Nato sta odšla, ne da bi bila kaj kupila. Podala sta se v Pregradovo trgovino na Aleksandrovi cesti ter se spet zanimala za poplin za srajce. Tudi tu je Razingerju »kupil« balo 32 m popelina v vrednosti 1000 din, katero je zmaneviral pod svoj površnik, toda spretno oko prodajalca je to opazilo. Oba nepridiprava sta hotela pobegniti, pa so jima zaprla vrata pred nosom ter ju prišli. Izročili so oba policiji, kjer sta priznala nato še ostale tatvine.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. aprila. m. Današnje »Vreme« poroča iz Petrovgrada, da je odvetniški pripravnik in bivši poslanski kandidat Evgenij Jocić včeraj v neki gostilni s pasjim bičem pretepel bivšega Jevtičevega poslanca dr. Vojislava Došena. Pretepel ga je zato, ker je Došenov brat dr. Mirko Došen napisal v novosadskem »Danu« napad na Jocića. Kakor znano, je dr. Vojislav Došen urednik »Jugoslovenske olatdžbine«, ki je uradno glasilo JNS.

Belgrad, 5. aprila. m. Navzile vojnemu stanju v zapadni Evropi pa vlada velikansko zanimanje za belgrajski pomladanski velesejem. Uprava velesejma je bila objavila, da so že vsi razstavnici prostori oddani in da ne more ugoditi nobenim prošnjam več. Velesejem se bo odprl 13. aprila.

Belgrad, 5. aprila. m. Snoči je odpotovala v Budimpešto skupina inženirjev in arhitektov belgrajske občine, da si bodo ogledali razne ustanove budimpeštanske občine.

Belgrad, 5. aprila. m. Snoči se je z ekspresom odpeljal proti Londonu angleški poslanik na našem dvoru sir Ronald Campbell. Odpeljal se je na konferenco angleških poslaničkov na Balkanu pri zunanjem ministru lordu Halifaxu.

Izjava hrvaškega bana o preračunu banovine Hrvatske

Belgrad, 4. aprila. m. Ban banovine Hrvatske dr. Ivan Subašić, ki se je teden dni mudil v Beogradu, je snoči odpotoval v Zagreb. Pred odhodom je dal časnikašem izjavo, da so pogajanja za ureditev finančne samostojnosti banovine Hrvatske tekla že dalje časa in do zadnjega ni bilo gotovo, če se bo delo končalo pravočasno do 31. marca 1940. Zato je razumljivo, da ni mogel prej sestaviti banovinskega proračuna, dokler ni vsaj približno vedel za vrsto in višino dohodkov hrvaške banovine. Ko pa je bila ta stvar jasna, je mogel šele dati končno sestavo proračuna v podpis kroni. Razen tega je bilo še dosti stvari tehničnega in upravnega značaja v zvezi s prenosom upravnih pristojnosti na banovino Hrvatsko. Zato je moral ostati v Beogradu teden dni.

Petnajst dni zapora je dobil vaški kovač iz vasi Korman pri Sabcu, ker je z začetim železom izganjal iz svoje kume hudiča. Nekega dne je prišla stara Rosa Mihajlovič k svojemu znanu kovaču Zivkoviću. Kovač jo je zvalil v kovačnico, jo tam prijel, naker je pomočnik potegnul iz žerjavice razžarjeno železo in vtisnil starki na hrbet znamenje križa. Rosa se je zvičala od bolečin in vpila, toda slišal je ni nihče. Pred sodnijo je kovač povedal, da vsa njegova družina ni mogla mirno spati, ker jo je davila mora, katero je »pricoprata« kuma Rosa. Da bi naredil konec čarovniškemu delovanju Rose, ji je sklenil vtisniti na hrbet ognjeni znak križa in s tem iz nje pregnati hudiča. Za svoje praznoverje je dobil petnajst dni zapora.

»Pa ga bodol« To je bil Lucas, ki je gledal mirmo, s prezirljivim nasmehom na svojem pegastem obrazu.

»Ne bo daleč prišel!«

»Zakaj?«

Lucas se je vedel, kakor da ne vidi, kako Harvey drži Sonjo za roko.

»Ali ne uvidite, gospodična Sof... gospodična Dodd. Bilo mu je jasno, da je morilec v sol, čim sem razrešil kablogram!«

Ponosno je pogledal profesorja angleščine:

»Misli! sem, gospod, da ete to Vi... misli! sem, da boste poskušali pobegniti!«

Vedel sem, da pušča oče ključ zmerom v avtomobilu... in ker ete se Vi z njim pripeljali, sem računal, da boste to tudi opazili...!«

Sofija in Harvey eta gledala dečka s čez dalje večjim občudovanjem.

»In?«

Mali Lucas se je napoleonsko razkožal:

»Preden sam prišel sem, sem stopil k avtomobilu in odvil ventile na kolesih. Kakor vidite, gospod, zločinca ne bo mogel priti daleč...!«

Konec.